

**Decreet van de vierschaer van Romen genaemd inquisitie bij
hetwelk, na rijp onderzoek, onder anderen op nieuw verboden
en verdoemd worden drie verscheide schriften van den Hr.
Adriaen van Wijk**

<https://hdl.handle.net/1874/21472>

(1)

WB
919

DECREET

Van de

VIERSCHAER van ROMEN,

Genaemd

INQUISITIE,

By het welke, na een rijp onderzoek, onder anderen op nieuw verboden en verdoemd worden drie verscheide Schriften van den

Hr. ADRIAEN van WIJK,

Pastoor in de Kethel.

DECRETUM.

Feriâ IV. Dic primâ Julij 1693.

Sacra Congregatio Eminentiſſimorum & Reverendiſſimorum DD. Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium in totâ Republicâ Chriſtianâ Generalium Inquiſitorum, habita in Conventu Sanctæ Mariæ ſuper Minervam, poſt examen Theologorum ſpecialiter ad hoc deputatorum, ac prævie relatis Sanctiſſimo D. noſtro Innocentio Papa XII. eorundem Eminen-

DEKREET.

Op Woensdag den 1. Julius 1693.

DE Heilige Vergadering van de zeer Uytmuntende en Hoogwaerdige Cardinalen van de H. Roomſche Kerke, en Algemeene Onderzoekers door het gantsche Chriſtenrijk, gehouden in het Convent van de H. Maria op Minerva, naer onderzoek der zake door Godgeleerden tot dien cynde in het byzonder afgevaerdigd, hebbende ook al-

A

tiffimorum

tiffimorum votis, & Theologorum censuris, de mandato Sanctitatis Suae presenti Decreto prohibet, damnat, & respectivè suspendit infrascriptos Libros, quorum tituli sunt, videlicet.

I. Varij Esercitij spirituali in varij tempi dalla Ven. Madre Maria di Giesu Carmelitana Scalfa.

II. Theopiste Ammaestrata seconde gli esempj della Madre Suor Paola Maria di Giesu Centuriona Carmelitana Scalfa, fondatrice de Monasterij in Vienna, & in Grats. *Eminentissimi mandarunt, quod dicti Libri suspendantur donec corrigantur.*

III. Esercizio de Sacerdoti del R. D. Pietro Rossitto, diviso in tre parti, nella prima del Sacrificio della Messa, nella seconda dell'hore Canoniche, e nella terza de Sacramenti, cosi dell, antica, come della Nove legge. Seconda impressione, In Napoli 1683.

voorens tot onzen Allerheiligsten Heer Innocentius XII. Paus gebragt het goetdunken van de bewuste Cardinalen, en het oordeel der Godgelserden, zoo komt zy volgens bevel van zyne Pausselyke Heiligheid door dit tegenwoordige Dekreet, te verbieden, te verdoemen, en respectivelyk op te houden de ondergeschreve Boeken, welkers Opschriften aldus luyden.

I. *Verscheide geestelijke oefeningen in verscheide tijden, door de waerdige Moeder Maria van Jesus, ongeschoene Karmeliteresse.*

II. *Een Gods Gelovige onderwezen volgens het exempel van de Moeder, Suster Paula Maria van Jesus Centuriona, Ongeschoene Karmeliteresse, Stigteresse van het Klooster tot Weenen, en tot Grats.* De zeer Uytmuntende Vaders hebben geboden, dat de voorgemelde Boeken zullen opgehouden blyven, tot datze verbeteret werden.

III. *Oeffening van de Priesters door den Eerw. Heer Petrus Rossittus, verdeeld in drie deelen, het Eerste van het Sacrificie der Misse, het Tweede van de Getyden, en het Derde van de Sakramenten, zoo van de Oude Wet, als van de Nieuwe.*

(3)

we. Tweede Druk, tot Napels. 1683.

IV. Denonciateur du peché Philosophique convaincu des mechants principes dans la Morale, par Monsieur du Pont, Theologien. A Cologne 1690.

IV. *De Aenklager van de Philosophische zonde overtuigt van quade grondregels rakende de Zeden-leere, door den Heer du Pont, Godsgelerden. Tot Keulen. 1690.*

V. Diatriba Theologica de Peccato Philosophico, cum expositione Decreti Inquisitionis Romanæ, editi 24. Aug. 1690.

V. *Theologische Verhandeling van de Philosophische zonde, benevens een Uitlegginge van het Decreet der Roomsche Inquisitie, nytgegeven den 24. Augustus. 1690.*

VI. Ludovici Ellies Du Pin Opera inscripta . . . Nouvelle Bibliotheque des Auteurs Ecclesiastiques, contenant l'Histoire de leur vie, le Catalogue, la Critique, & la Chronologie de leurs Ouvrages, le Sommaire de ce qu'ils contiennent, un Jugement sur leur stile & sur leur doctrine, & le Denombrement des differentes editions de leurs Ouvrages. Par Monsieur Ellies du Pin, Docteur de la faculté de Theologie de Paris. Parisus edita, & in quinque Tomos distributa a tribus prioribus sæculis Ecclesiæ usque ad sæculum septimum.

VI. *De Werken van Ludowikus Elias du Pin, genaemd . . . Nieuwe Boekenkas der Kerkelyke Schryvers, bevattende de Historie van hun leven, de Lijste, Ziftinge, en Tydrekening van hare Werken, een kort begrip van der zelver inhoud, een oordeel over haere stijl en leere, ende de Optellinge van de verscheide drukken van de zelve Werken. Door den Heer Elias du Pin, Doctoor van de Theologische Faculteyt tot Parijs. Uytgegeve tot Parijs, en in vijf stukken verdeeld, van de drie eerste eewen der Kerke tot de zevenste eewwe toe.*

VII. *Liber idiomate Belgico inscriptus . . . Den Oprechten Catholyk, thonende dat God*

VII. Een Boek, op de Duytsche tael genaemd . . . *De Oprechte Catholyk, enz.*

aen alle menschen niemand uytgenomen een genoegzaeme genade geeft, om te kunnen zalig worden. Handelende ook in het bysonder over de ongelovige Heidenen, ende de ongedoopte Kinderen. Door Adr. van Wijk Pr. Een ygelyken van ons is gratie gegeven naer de maete van de gifte Christi. Eph. 4. 7. Tot Rotterdam by Francois van Hoogstraten, Boekverkoper. 1686. *Qui titulus Latine sonat, Verus Catholicus, ostendens quod Deus omnibus hominibus, nemine excepto, sufficientem gratiam det, ut salvi fieri possint: Tractans etiam in particulari de Infidelibus paganis, atque parvulis non baptizatis, per Adrianum van Wijk Pr. Rotodami apud Franciscum van Hoogstraten, Bibliopolam. 1686.*

VIII. *Folium, inscriptum . . . Epistola N. N. Religionis reformatæ Ministrorum, ad Perillustrem D. N. Legionis batavicæ ducem, in præsidio Bruxellensi degentem, quæ Epistola incipit . . . Non solum strenuè te agere in bello &c.*

IX. *Epistola in linguâ Belgicâ inscripta. - Vrindelycke Zentbrief aen alle de zoogenaemde Jansenisten: data 27. Augusti*

Het Decreet heeft hier geene vertalinge van noden, dewijl het zelf het Opschrift van het verdoemde Boek in onze tale wijdlopig behelst.

VIII. Een Blad hebben- de dit Opschrift . . . *Brief van N. N. Predikanten van de Gereformeerde Religie, aen den zeer Doorlugtigen Heer N. Kollonel van een Hollands Regiment, Guarnizoen houdende tot Brusel, welke Briefaldus begint: Niet alleen draegt gij u dapper in den Oorlog, Enz:*

IX. Brief, voerende in het Nederduyts het volgende Opschrift: *Vrindelijcke Zentbrief 1692.*

1692. ab Adriano van Wijk, *aen alle de zoogenaemde Jansenisten,*
que Latinè sonat: Epistola ami-
ca ad illorum omnes, qui Jan-
senistæ dicuntur. geschreven op den 27. Augustus
 1692. door Adrianus van Wijk.
 Het welke in het Latijn aldus
 luyd, *Epistola amica &c.*

X. *Folium idiomate Belgico im-*
pressum, cui titulus: Kort en
getrouw verhael van't geene on-
langs is voorgevallen tusschen
den Eerw. Heer Lambertus van
Rijn P. tot Pijnaker, en My on-
dergeschreven Qui titulus latine
sonat: Brevis & fidelis narratio
istius, quod nuper accidit in-
ter R. D. Lambertum van Ryn
Pastorem in Pynakker, & me
infra scriptum, scilicet Adrianum
van Wyk.

Hos itaque Libros, sic prohibitos,
& damnatos, & respectivè suspen-
sos per idem Decretum, eadem Sacra
Congregatio de mandato, ut supra,
vetat, ne quis cujus cumque sit status
& conditionis, & quocumque idio-
mate, & versione impressos, vel
imprimendos in quocumque loco
audeat ullo modo, & sub quocumque
pretextu imprimere, vel imprimi
facere, neque impressos apud se
retinere, & legere licitè valeat. Sed
ipsos Ordinarijs locorum, aut hære-
tica pravitate Inquisitoribus sta-
tim, & cum effectu tradere, &
consignare teneatur sub pœnis in
Indice Librorum prohibitorum con-
tentis.

X. Een Blad, in de Neder-
 duytsche taele gedrukt, met dit
 Opschrift, *Kort en getrouw ver-*
hael van't geene onlangs is voorge-
vallen tusschen den Eerw. Heer
Lambertus van Rijn P. tot Pijnak-
ker, en my ondergeschreven, te weten
Adrianus van Wijk. Welk Op-
 schrift in het Latijn luyd: *Brevis*
ae fidelis narratio &c.

Deze Boeken dan, aldus ver-
 boden, en verdoemd, en respec-
 tivelyk door het bewuste De-
 kreet opgehouden zynde, zoo
 verbied dezelve Heilige Verga-
 dering, volgens bevel als boven
 is gemeld, dat niemand, van wat
 stact ofte conditie hy ook zy, in
 wat taele, en volgens wat voor
 eene overzettinge deze Boeken
 gedrukt zyn, ofte gedrukt zou-
 den mogen worden, dezelve Boe-
 ken sal ergens ter wereld bestaen
 naerder te drukken, ofte te doen
 drukken, onder eenigerhande
 voorwendinge: nogte ook ge-
 drukt zynde zal mogen by zig
 houden, ofte lezen. Dog men
 zal gehouden zyn, de bewuste
 Boeken

(6)

Boeken aen de Biffchoppen der
plaatzen, ofte aen de Onder-
zoekers van de ketterfche boos-
heid zonder uytffel met ter daed
over te leveren, ende ter hand te
stellen, ende dat onder de straf-
fen, dewelken in den Register
der verboode Boeken zyn be-
grepen.

Alexander Speronus, Nota-
ris van de H. Roomfche en Al-
gemeene Inquifitie.

In de plaetfe † van het Zegel.

Op den 20. Augustus 1693.
is het bovengemelde Dekreet
aengeflagen en openbaer ge-
maekt aen het Paleis van het H.
Officie, en aen de deuren van
het Raedhuys, op het Veld van
Flora, en op de andere gewoo-
nelijke en gebruykelijke plaet-
fen der Stadt, door my Francif-
cus Perinus, Boode van onzen
Allerheiligften Heer den Paus,
en van de H. Inquifitie. *Francif-
cus Antonius Simoncellus, Meefter
der Boden.*

Tot Romen, uyt de Druk-
kerie van de Eerwaardige Apo-
ftolifche Kamer. MDCXCIII.

*Alexander Speronus S. Romanae
& universalis Inquisitionis Nota-
rius.*

Loco † Sigilli.

*Die 20. Augusti 1693. supra-
dictum Decretum affixum, &
publicatum fuit ad Palatium S.
Officii, & ad valvas Curiae,
aciei Campi Florae, ac aliis locis
solitis & consuetis Urbis, per me
Franciscum Perinum S. S. D. N.
P. P. & S. S. Inquisitionis Cur-
sorem. Franciscus Antonius
Simoncellus Mag. Curs.*

*Roma, ex Typographiâ Reve-
rendae Camerae Apostolicae. M D
C XCIII.*

ALDUS

ALDUS krijgt onze Paes door deze eene Sententie van Romem een driedubbelde brandmerk, die zyne Medebroeders ter oorzaak van hun gevoelen aangaende de Genadige Verkiefinge ter zaligheid, ende de nootfakelykheid van de gracie Gods, daedwerkende door haere eyge kragt, tot yder goed werk, zoo hevig heeft uytgescholden, ende daer door met zyne Meedegenoten zoo veel onrusts heeft veroorzaekt.

Zyn Boek *De Catholijke Theologant aengaende de Goddelyke Gracie*, En zyn *Aenhangzel aengaende den Persoon van Wjlen den H. W. H. Cornelius Jansenius*, en zynen Boek, wierden verbannen en veroordeeld op den 29. Mey 1690. Zyne *Toetsteen van het Regtmaticg Onderfcheyd* viel het eyge lot te beurt den 21. November van het zelve jaer. Hy bleef egter al even moedig: en vermits deze Sententien by de Vergaderinge, INDEX genaemd, waeren gestreken, zoo schreef hy in het bovengemelde KORT EN GETROUW VERHAAL Pag. 6. *Ik zegge, dat mijne Boeken, zelfs volgens de daer van omgedrage Bullen, niet gevonnist zyn tot Romem in de hoogste Vierschaar, die men de INQUISITIE noemt, om dat men daer de Leeren onderzoekt, of die Kettters zijn, ofte niet: mijn Partye heeft die daer niet derven brengen, wel wetende dat zy die proef gedragen zouden hebben; maer datze zyn gevonnist in de Roomsche Vierschaar, genaemd den Index, niet om de Leeren, maer volgens de Roomsche Brieven, om dat ze van de gratie zyn geschreven in de duytsche taal. Niemand heeft my tot nog toe een enkel tittel in mijne Boeken aangewesen, die niet goed is. Kend ymand zig des magtig, dat hy 't werk beginne.*

Dog nu is hem deze uytvlugt benomen, nti de hoogste Vierschaar, die men de Inquisitie noemd, om dat men daer de leeringen onderzoekt, of die Kettters zijn, ofte niet (het zyn zyne eyge woorden) drie van zyne Werken te gelyk veroordeeld, en zyne vermetentheid als met drie roeden Kaftyd. Nu zal hy niet meer roemen, als of de Leere zynr Boeken goed was tot een tittel toe, en als of men die in de Vierschaer van de Inquisitie niet en zou derven brengen.

Ik zal het tegenwoordig hier by laten. De Heer keere hem zyne vernederinge tot zaligheid. Dat hy niet meer boeken schryve, maer liever wat meer boeken lees. Kon hy eens smaek krygen in die van Augustinus

Augustinus tegen de Heele en Halve Pelagianen, wat zou hy gelukkig wezen!

De getallen I. II. enz. zyn in het Dekreet niet uitgedrukt, maer door my gebruykt tot klaerdere onderscheidinge van de bovenstaende Boeken ofte Schriften. Dog zulks is van klein belang.

M D C X C I I I.